

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ

Μέσο: . . . . . Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ημ. Έκδοσης: . . . 20/7/2013 Ημ. Αποδελίωσης: . . 20/7/2013

Σελίδα: 66

Frances A. Yates

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ

μτφρ. Αρης Μπερλής
εκδ. «ΜΙΕΤ», σελ. 578

Όπως γράφει η Φράνσες Α. Γέιτς, παγκόσμιας φήμης ιστορικός των πιο απόκρυφων ιδεών, «το θέμα αυτού του βιβλίου δεν είναι οικείο στους περισσότερους αναγνώστες. Λίγοι γνωρίζουν ότι οι Έλληνες, που εφηύ-

ραν πολλές τέχνες, εφηύραν και μια τέχνη της μνήμης... Η τέχνη αυτή έχει αντικείμενο την απομνημόνευση και χρησιμοποιεί μια τεχνική αποτύπωσης "θέσεων" και "εικόνων" στη μνήμη».

Ξεκινώντας από την αρχαιότητα, η συγγραφέας καταφέρνει να ανασυγκροτήσει βήμα προς βήμα και να παρουσιάσει λεπτομερώς τις απίστευτες σήμερα τεχνικές και τα τεχνάσματα απομνημόνευσης που επινόησαν οι άνθρωποι για να τακτοποιούν, να καταγράφουν νοητικά, αλλά και να ανασύρουν την κατάλληλη στιγμή τις γνώσεις που βρίσκονται αποθηκευμένες στον νου τους.

Το πολύ σημαντικό αυτό βιβλίο αποτελεί μια αρχαιολογική αναζήτηση της λησμονημένης πια πρακτικής της

μνημονοτεχνικής, αλλά παράλληλα και μια ανασκαφή στο δύσβατο πεδίο της ιστορίας των ανθρώπινων ιδεών για τη μνήμη και τη γλώσσα του νου.

Η τέχνη της μνήμης, δηλαδή οι τεχνικές αναπαράστασης και απομνημόνευσης της πληροφορίας, και η συνδυαστική λογική έχουν στη δυτική σκέψη διαφορετικές απαρχές. Η πρώτη ανάγεται στην ελληνική αρχαιότητα, ενώ η δεύτερη, προϊόν της επανακαάλυψης και ανάπτυξης της αρχαιοελληνικής μαθηματικής λογικής, γεννιέται κατά τον ύστερο Μεσαίωνα. Ωστόσο, αυτές οι αρχικά διαφορετικές πνευματικές παραδόσεις κατέληξαν, κατά τον 16ο αιώνα, να συναντηθούν και να διαπλακούν δημιουργικά. Από τη συνάντησή τους θα γεννηθεί μια νέα φιλοσοφική-επιστημονική παράδοση που φτάνει μέχρι τον Λάιμπνιτς και τους διαφωτιστές.

Μια πνευματική παράδοση που θα γεννήσει τη «συνδυαστική τέχνη» (arte combinatoria) και μέσω αυτής την επιστημονική αναγέννηση της πανάρχαιας (πυθαγόρειας-πλατωνικής και καρβαλιστικής) αναζήτησης της «τέλειας γλώσσας» της δημιουργίας των Πάντων.

Για τους πρωτεργάτες της μεγάλης επιστημονικής επανάστασης του 17ου αιώνα το βασικό κίνητρο των ερευνών τους ήταν η αποκάλυψη της τέλει γλώσσας του Θεού. Ίσως έτσι εξηγείται γιατί πίσω από τις έρευνές τους βρίσκουμε πάντα την «επιστημονική» όσο και «αποκρυφιστική» ιδέα ότι η γλώσσα του Σύμπαντος είναι τα μαθηματικά. Ένα πολύτιμο βιβλίο-εργαλείο, θαυμάσια μεταφρασμένο από τον Αρη Μπερλή.